

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Simeon Rusu

Redacția: Piața Regele Ferdinand 12
Administrația: Piața Regele Ferdinand 56

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare la 5, 15 și 25 a fiecărei luni
sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg 100 Lei
Pe jumătate an 60 Lei
Pe trei luni 30 Lei

Icarii stigmatizați

S'a deșertat ultima urnă și rozitorii sarmalelor reci de eri au rămas cu buzele răsfrânte în jos, când au văzut că nu mai sunt. Adunați, ca țigani vagabonzi cu ciomege în ușa cortului, priveau ținută în ochi, la bajinii cetățeni, pe cari nu de mult îi scupase în vârful nasului. S'au rugat, i-au amenințat, dar tot n'a prins. Și-au schimbat haina, nu mai erau liberal, averescani ori altfel de lăcuste, ci bloc românesc, plugul, etc., dar, dracul ori în ce haine îl îmbraci, tot drac rămâne. Au un stigmat specific apostolii lui Iuda, după care îi cunoaștem. Sigiliul pus între sprâncene în zece ani de jaf și prădăciuni își mai păstrează bine conservate marginile negre, ca să putem cunoaște pe acești scârboși criminali, incendiatori, cari ne-au aprins țara și ne-au furat aurul din casă.

A fost prea scurt timpul de când s'au depărtat dela cârmă, li-se mai simte încă mirosul de ciocoi blestemat și lacom, decât să-i mai dorim a reveni.

La un moment s'au avântat ca niște Icarii înaripați. S'au ridicat dela pământ, dar străfulgerați de săgețile soarelui unui popor întreg, au căzut din nou. Aripile le erau de ceară și purtau cercul infamiei între ochi.

Poporul îi privește cu scârbă. Poporul este sărac, nu se poate gândi să mai tolereze pe spinarea lui lipitori sugace. În zece ani de barbarie internă toți apostolii și ucenicii profanatori de sacre datorii ale patriei, și-au înălțat castele luxoase în orașele apusului — cuiburi de refugiu edificate cu aurul sărmanului plugar.

Cei, cari mai cred încă în nesăratele lor palavre șarlatanești, să privească puțin mai de aproape realitatea în față. Să compare cele de eri cu cele de azi; numai un dement poate denega opera reconstructivă a guvernului actual față de ruinele în care am fost lăsați moștenitori. Și titanica muncă, pe care ne-o nesocotesc decretații neroni, pentru binele acestui popor, își va da roadele nu peste mult spre complectarea lor izgonire.

Simeon Rusu.

Lupta electorală la Reghin

În ziua de 16 Martie a. c. s'a desfășurat mult așteptata alegere comunală. În liniște și ordine perfectă — fără agitație și fără incident a biruit lista No. 2, cu semnul roata (români, sași, evrei și unguri) față cu lista comunistă. Frământările, cari au premers acestei alegeri, au limpezit lucrul, care e bine să le încreștăm și să nu le uităm.

Intrebarea de căpetenie era privitoare la înțelegerea ce s'ar putea face cu frații minoritari. Unii se opreau la persoana primarului — alții credeau, pe drept cuvânt, că înțelegerea trebuia să se facă pentru asigurarea intereselor românești, în viitoarea gospodărie comunală.

Chestia de ordin personal a primariatului, a fost înlăturată — cu jertfe — și s'a ajuns la un acord principal primind românii în afară de cei patru consilieri de drept, patru locuri pe listă, dintre cari unul primar și unul în viitoarea delegație permanentă.

Groznițe furtuni în Franța.

În săptămâna trecută, sora noastră mai mare, Franța, a fost bântuită de furtuni groznițe. În sudul ei au apărut pe cer nouri înfricoșatori, cari la un moment s'au deslănțuit cu desăvârșita urgie. Această rupere de nouri a umflat toate râurile și pâraele și pe uscat a ridicat masa apei la înălțimi nemai pomenite de 12 metri. În orașul Moissac a fost dărâmate de puhoiul apei clădiri cu câte două etaje. În Montaban s'au găsit sub dărâmurile caselor pustiite peste 300 morți.

În trei departamente, groznică rupere de nouri a provocat o panică indescriptibilă. Sute de familii au rămas sub cerul liber fără adăpost și fără un codru de pâine. Numărul morților nu s'a putut stabili exact până azi.

Literare - Artistice - Culturale

Rugă

Părinte, robul Tău căzut invins
Cu lacrimi pe gene, Ți se'nchină.
Mi-e sufletul de oboseală stins
Și trupul mi-e zdrobit de nehotină.

Să port și eu o cruce, mi-a fost dat
Și în genunchi se urc Calvarul greu.
Părinte bun, sunt zmoală de păcat
Dar' iartă-mă zidirea Ta-s și eu.

Durerile-mi de zile - au ruginit
Și suferința mea'ngrădire n'are.
At milă când mă rog Tată tubit
Cobori asupra-mi raze de'ndurare.

S. R.

S'au încercat anumite bețe în roată, cari fiind cu totul ridicole nici nu le învrednicim de pomenire.

În schimb amintim purtarea ungarilor. Câtă vreme sașii și evreii au fost împăciuitori, ungarul au dat pe grozavii. Ungurii le putem mulțumi, că avem comuniști în oraș — și totuși nu s'au silit să împace pretenziunile muncitorești, deși au primit 7 locuri pe listă cu această condiție. S'a încrezut partidul maghiar, în puterile sale proprii și s'a dovedit în alegeri, că partidul maghiar a fost complectamente înfrânt.

Lista comunistă compusă aproape întregă din unguri a dus jumătate din voturile ungurești cu sine. Acum știm ce plătește organizația „Magyar Párt”-ului mai ales, că și în Târgu-Mureș a suferit o crâncene lovitură.

Dacă nu se va contesta alegerea, atunci noul consiliu se va constitui la sfârșitul lunii Martie a. c.

Toma G. Massaryk a împlinit 80 ani

Președintele republicii Cehoslovacia, cea mai bună prietena a României, a împlinit 80 de ani. Cu această ocaziune acest bărbat, care a luptat o viață întregă pentru triumful ideii renașterii Cehoslovaciei, a fost sărbătorit într'un mod cu totul deosebit. Dar toate omagiile, toate discursurile rostite, atât în țara sa cât și în străinătate despre dânsul, nu pot reliefa decât într'o mică măsură faptele și caracterul de oțel al marelui Massaryk. Președintele Consiliului de Miniștri român d. Iuliu Maniu a trimis o delegație specială în Cehoslovacia pentru a prezenta omagiile de recunoștință și admirație a României față de acela care, ca pe o pasere Phoenix, a înviat din cenușă o țară crezută moartă de o lume întreagă.

TUBERCULOZA.

Ce trebuie să știm despre tuberculoză sau oftică.

(Urmare din No. 19, anul V.)

IV.

Tuberculoza poate atinge și alte oase din corp. Mai des se îmbolnăvește încheietura genunchiului piciorului și a șoldului. Încheietura se umflă, mersul este dureros, mișcările sunt împiedecate. Aceasta se numește de popor „Marinat” iar dacă sparge și curge un puroi cu sfărâmături mici de os sau co de caș i-se zice că este mâncat osul de carie.

Din sânge bacilul ajunge chiar și la șira spinării și osul mâncat din spinare slăbește așa că spinarea se încovoae și copilul sau și omul mare devine cocoșat.

O vota' și babele...

Badea Ion se jăluește.

— O spus bătrânii că a și o vreme de-or umble pi sus paseri cu clonț de șier, da, că or vota și babele v'o dată asta nu ni-o spus-o încă nime până amu. Că mai daunăzălea s'o nimerit să ne alegem și noi primar. În satu' nost popa îi mai minteoș, dascălu' îi om picuț cam clintit la o doagă de cap, da' nu-i bai nimnic, ști să-și zgarie numile și ne învață și pe copiii noști. Noi bărbații pe popa am vrut să-l pūnem bjrău da' solgabjrău o zis hōu nu-i slobod. Afăta ni-o trebuit. Tăte vādăncile la cari li-o murit bărbații în bătaie, o strigat că îi drept șie zășe domnu' solgabjrău. Și o zăs că ele vreu să puie pe dascălu bjrău că îi mai tânăr și n'are fomeie. Numa un picuț de vreme a trecut și dacă o zăs d. solgabjrău că niși dascălu nu-i bun o înșieput fomeie mele a se împinge una în altn și cum solgabjrău era în mnișloc, mni l-o prins în mână, tată, și să vezi cum mni l-o scărmanat. I-o rămas și clopu' și păpuși ai sclipișioși cu cari umbla pin tină, în mnișlocu satului la noi.

Cân' o fugit am zis și noi ai mai bătrâni: bine fac fomeie domnule, că dumneavoastră le-ați adus să voteze.

Elena Vrabie.

A murit Primo de Rivera

Dictatorul Spaniei, generalul Primo de Rivera a încetat din viață subit într'un hotel din Paris în 16 Martie c. Fiul mareșalului marchiz de Estella, a fost militarul care în 1923 s'a pus în fruntea unei revoluții militare suprimând regimul parlamentar și înlocuindu-l cu dictatură militară, având de scop regenerarea Spaniei subminată de politicianism.

De multe ori bacilul intră în coaste, în cot, în umăr, în oasele de la cap sau din nas și se macină și acestea, curgând din rane un puroi ce se vede numai la boala tbc.

Bolnavii susțin că s'au lovit în aceste locuri și aceasta este cauza că s'au umflat inchieturile. Cauza însă este altfel explicabilă. Deoarece cu toții avem babilul tbc. în corpul nostru și dacă ne lovim undeva, bacilul aici găsește un cuib bun pentru a se opri, căci osul lovit și carnea lovită nu are destulă putere de apărare contra babilului.

CINE SE ÎMBOLNĂVEȘTE DE TUBERCULOZA?

Am spus că aproape fiecare om are bacilul tbc. în corp (din

Dictatura lui însă durase până în Ianuarie 1929 când în urma unor răscoale a căror șefi erau ofițeri și în urma unor grave tulburări studentești din Madrid, cari se îndreptau direct contra dictaturii — Primo de Rivera este silit să demisioneze, lăsând guvernarea generalului Berenguer, primul ministru de azi a Spaniei.

În timpul dictaturii Primo de Rivera a făcut ordine în Spania, a realizat lucrări de utilitate publică de mare importanță și a rezolvat greua problemă a Marocului. De moartea lui au fost adânc impresionați și cei mai cruzi dușmani ai săi.

Poșta din Reghin

Murdărie nemaipomenită

Localul poștei din Reghin, pe cât e de frumos pe dinafară, pe atât e de mârșav pe dinăuntru. Murdăria de pe jos, ca și prăfăria de pe mese și dulapuri să pot împinge cu lopețile. N'a fost vărută de când e România mare. Aerul îmbăcșit și puturos te face a crede că te afli într-o gunoiște. E un cuib periculos de infecțiune de boli grave. Nu știm cine e vinovat de această crimă în contra salubrității publice. La tot cazul tragem atențiunea dd. Inspectorii generali P. T. T. de-a lua mai în serios lucrurile și a raporta celor competenți starea faptică.

Mai tragem atenția și d. Inspector general Sanitar, ca să poftască și Dsa pela poșta din Reghin.

Dar mai ceva. Pe pereții poștei înăuntru se află tablouri cu inscripția: „Vorbii numai românește“. Personalul însă, în cea mai mare parte și azi folosește fără întrerupere limba maghiară.

E cea mai mare rușine națională, ca și azi după 11 ani de viață românească, oficiile publice să fie pline cu oameni cari nu știu limba statului, ori nu vreau s'o vorbească!

Informațiuni

Iubite cititor,

Gazete „Sămănătorul“ își reia cursul întrerupt cu noi forțe vitale, cari de astă dată îi asigură apariție regulată. Această foaie, chiar cu numărul de față tinde să ia alt aspect, în bună parte cultural. Nevoile culturale în această regiune se simt imperios. De aceia ne-am gândit la intelectualii satelor mai ales: preoți, învățători, stu-

denți, meseriași, țărani cu carte etc., cari, dacă ne-ar da sprijinul material și moral am putea face din această publicațiune o tribună de unde să ne putem spune păsurile și să ne susținem interesele fiecare. Jertfa nu e așa mare. Un abonament; cu acesta îi-ți faci viața.

Rugăm apoi în special pe intelectualii satelor să binevoiască a ne sprijini și cu scrisul lor. Să ne trimită orice cred că ar interesa pe cititori. Primim și articole literare, poezii etc. și le vom publica la partea literară îndată ce vom reuși a-i înmulți paginile. Cei ce vreau să ne fie oameni de încredere, să ne scrie (adaugând și mărci pentru răspuns) pentru a-i împuțernici ca reporteri, colaboratori și achizitori.

Nu vă gândiți nici un moment. Dați mâna de ajutor, să ne ridicăm regiunea Mureșului Superior, arătându-i aurora dimineții de înviere.

Redacția. Regretăm plecarea domnului Dr. Enea Popa din fruntea ziarului nostru pe care l'a pornit și condus cu multă pricepere și talent de atâția ani încoace. Pilda muncii sale stăruitoare și încrederea sa tare în forțele vii ale democrației ne va călăuzi în purtarea sarcinii ce luăm asupra noastră, continuând scoaterea ziarului „Sămănătorul“. Mulțumim călduros pe această cale Dlui Dr. Enea Popa de serviciile aduse și îi dorim în noua sa orientare de viață deplin succes.

Trupa de operete evrească-americană Stramer va juca în ziua de 27 și 29 Martie 1930 la ora 21 două reprezentațiuni în sala mare a hotelului orașenesc. Se vor preda piesele: „Soldatul de aur“ și „Ginere păcălit“.

Revistă juridică în Reghin. De câțva timp în Reghin a început să apară o simpatică revistă juridică, cu scopul de a publica toate legile imediat după apariția lor în „M. Of.“ Ideia e genială și scopul sublim. Am dori ca această revistă s'o aboneze fiecare avocat, judecător, student în drept, etc., întrucât e unică în felul ei în toată țara. Adresa: Redacția „Buletinul Legilor“, Piața Regele Ferdinand 17. Abonamentul 365 Lei la an. Dorim tânărului confrate viață lungă.

Ofițerii de rezervă, combatanți și asimiluți se vor prezenta la viza livretelor Md. E. I. la reședința cercului de recrutare, Tg.-Mureș cazarma „Avram Iancu“ în cursul lunii Martie și Aprilie, în echipament de companie.

Piese teatrale pentru popor. La redacție gazetei noastre se pot comanda următoarele piese de teatru, monoloage și dialoge scrise de redactorul gazetei d. Simeon Rusu:

„Primărița“, comedie în 2 acte, 30 Lei.

„Pedeapsa Păcatului“, tragedie în 2 acte, 20 Lei.

„Vrăjitoarea“, comedie în versuri, un act, 20 Lei.

„Comoara“, comedie un act.

„Cântecul cocoșului“, dialog, 15 L.

„Ștefan și Victoria“, dialog, 15 L.

„Drotarul“, monolog, 15 Lei.

„Teofil“, monolog, 15 Lei.

„Petecul lângă spărtură“, monolog, 10 Lei.

„Smăul l-a însurat“, monolog, 10 L.

„Toderică bejivul“, monolog, 10 L.

„Solomonarul“, monolog, 10 Lei.

„Șloim din Maramureș“, monolog, 10 Lei.

Se trimit ori cui la cerere prin ramburs.

Camera de comerț și industrie din Tg.-Mureș.

No. 554/1930.

Convocare.

Potrivit art. 11 și următorii din legea pentru modificarea legii Camerelor de comerț și de industrie, publicată în Monitorul Oficial No. 36 din 14 Februarie 1929, precum și conform ord. No. 16121 din 15 Februarie 1930 a Ministerului de Industrie și Comerț, prin care alegerea Consiliului de Administrație s'a amânat ultima dată pentru 6 Aprilie 1930 și Decretul Regal No. 4066/1929, publicat în Monitorul Oficial No. 282 din 18 Decembrie 1929, prin care județul Treiscaune a fost anexat din nou la circumscripția Camerei de comerț și industrie din Tg.-Mureș și numărul membrilor de ales în Consiliul de Administrație s'a stabilit în 40, se aduce la cunoștință tuturor membrilor alegători ai Camerei de comerț și industrie din Tg.-Mureș, domiciliati în județele Ciuc, Mureș, Odorheiu și Treiscaune, că în ziua de 6 Aprilie 1930, se va face alegerea pe 4 ani a membrilor Consiliului de Administrație al acestei Camere.

Această alegere se va face pentru ntregă circumscripție a Camerei, cuprinzând județele Ciuc, Mureș, Odorheiu și Treiscaune în orașul Târgu-Mureș, str. Primăriei No. 1 în două secțiuni de votare, ambele în localul Camerei, și anume:

În localul secției I. de votare, — edificiul Camerei, etaj I. sala mare de ședințe — își vor exercita dreptul de vot membrii secției comerciale categoria mare și mică (I. și II.) alegând câte 11—11 membrii ordinari și tot atâția membrii supleanți,

iar la secția II. de votare — localul pentru bibliotecă din parterul edificiului Camerei — vor vota membrii secției industriale categoria mare și mică (I. și II.) alegând categoria I (industria mare 8, iar categoria II. (industria mică) 10 membrii ordinari și tot atâția membrii supleanți.

La întocmirea listei membrilor supleanți să se observe ordinul mai nou al Ministerului de Industrie și Comerț, potrivit căruia fiecare membru ordinar trebuie să-și aibă supleantul corespunzător care în caz de decădere îi intră în loc.

Alegerea se face pe bază de liste separate pentru fiecare categorie a secției comerciale și industriale.

Alegerea pentru mandatele cuvenite unei categorii se va face exclusiv de către comercianții și industriașii alegători, cari aparțin acelei categorii. Nimeni nu poate să fie ales decât în categoria de comerț și de industrie din care face parte conform listei electorale.

Candidaturile se vor declara la Prim-Președintele Tribunalului Mureș cu cel puțin 8 zile libere înainte de data alegerii, adică până în ziua de 28 Martie 1930 ora 6 d. m.

Alegerea durează o singură zi, dela ora 8 dimineața până la ora 6 eventual 8 seara și exercitarea votului este condiționată de prezentarea cărții de membru semnată cu mână proprie.

Cărțile de membru pentru alegătorii din județele Mureș, Ciuc și Odorheiu s'au distribuit prin autoritățile administrative încă în luna Iunie în vederea alegerii ce urma să se țină la 30 Iunie 1929. Cei cari nu și le-au ridicat atunci sau ulterior, să se prezinte spre a le ridica la secretariatul acestei Camere, în orele oficiale, cel mult până la 3 Aprilie 1930. Tot până la aceasta dată se vor prezenta pentru obținere de duplicate toți aceia cari și-ar fi pierdut cartea de membru deja ridicată.

Membrilor alegători din județul Treiscaune, care a fost anexat din nou — dela circumscripția Camerei din Brașov la circumscripția Camerei din Târgu-Mureș — abia cu începere dela 1 Ianuarie 1930, precum și acelor cari fie că au trecut dela alte Camere — în urma noii arendări a județelor — la circumscripția Camerei noastre și au dreptul de alegător, fie că au câștigat acest drept cu ocaziunea revizuirii listei electorale pe anul 1930, li-se vor distribui cărțile de membru tot prin autoritățile administrative cel mult până în ziua de 20 Martie a. c. Cei cari nu-și le vor ridica până aceasta dată, să se prezinte spre a le ridica la secretariatul acestei Camere (Tg.-Mureș, str. primăriei No. 1) în orele oficiale, cel mult până în ziua de 3 Aprilie a. c.

Tpt până la aceasta dată se vor putea prezenta pentru obținere de duplicate toți acei alegători cari și-ar fi pierdut cartea de membru deja ridicată.

În Consiliul de Administrație în total de 40 membrii al Camerei de comerț și industrie din Târgu-Mureș, compus din 22 comercianți și 18 industriași, ținându-se seamă de dispozițiunile referitoare din regulamentul legii Camerelor, jud. Ciuc, Odorheiu și Treiscaune vor fi reprezentate în total cu câte 6 membrii.

Târgu-Mureș la 26 Febroarie 1930.

Președintele
Comisiunii interimare:
(ss) V. Mera. Primsecretar:
(ss) I. Biró.

Primăria orașului Reghin.
No. 3583/1930. 889

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 28 Martie 1930 oarele 10 a. m. se va ținea la Primăria orașului Reghin o licitație publică orală referitor la arendarea pe timp de 6 ani a unui loc pentru construirea și funcționarea de automat public care se servească la vânzarea benzinei pentru automobile.

Locul destinat de Comisiunea Interimare se află în str. Cuza Voda înaintea casei No. 32, însemnat mai de aproape în plan.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea la Primăria camera No. 14 între oarele oficioase.

Vadiul de 8000 Lei se va depune în numerar sau efecte de stat înainte de deschiderea licitației.

Din ședința comisiunii interimare a orașului Reghin, ținută la 26 Februarie 1930.

Preș. Com. Int.: Schuller.
Secretar: Csordacsics.

Atențiune!

Atențiune!

Trench-Cout-uri

pentru bărbați, băieți și copii.

Mare Magazin de ghete pentru bărbați, dame și copii:

„Derby“ și „Carmen“

Cele mai noi stoffe de primăvară pentru dame și domni.

Pălării, albituri și articole de modă.

Preț de reclamă!

891

la

Firma Emil Frank, Reghin

Croitorie proprie pentru dame și domni

Marfă garantată!

Incercați și vă convingeți!